

so vai čutili to potrebo. C. k. priv. južno
nemico ni pri temu razumeti, zakaj je napra-
viti pri novo zgrajenem kolodvoru v Rikarivasi,
pri prihaja in naša pošta, ceste le od zahoda
na tudi od škocijanske strani. Za nas je
tudi tega pot precej, minut daljša. Ali se je to
pot trajni, zato naredilo, da se zamore sme-
je, kadar pride kdo prepoznati? Ali pa se je
pot, "šparalo", kakor je to na tej progi že
nazivati? No, dame vendar ne pridejo prepozno
na postajo tisti poštni gospodični, ki dobi raz-
pisano uradno službo, kajti plačilo, bode zna-
lo vse skupaj kakih 900 K. Prebivalci kraja
in sploh široki sloji ljudstva so dobri, prijetni
in kraj je v kotlju, obdan s sadonosniki in
prepolen od zdravilnega potoka, v katerem se
liko naravnost v vasi koplje. Kdor pa se
raje v jezeru, ta ima komaj 8 minut
daljši prehod v hladnem gozdu do jezera, kjer
je lahko ohladi. Kdor še ne zna plavati, naučil
se bode to pri nas, kajti tla so zanesljiva in
v tako globčino zamore izbrati. Voda pa je liki
vzvala in marsikateremu celo pr. gorka. Tudi za
kateročne parknike je preskrbljeno. Ali nezgod
in karkami ni tukaj. Okoli so visoke gore, ki se
razvijajo v jezeru. Tukajšne krčme pa so tudi
najboljše; kajti za 60 kr. dobiš celi dan
en jed. Res naš ljubi Škocijan je krasni košček
tega sveta in mi privoščimo poštni gospo-
dični to aljzbo. Ali hitro se je treba zanjo po-
gniti, kajti z 21. t. m. je rok končan.

* * *

Št. Janž na Kranjskem. Ljubi „Štajerc“,
tudi od nas nekaj. Pred kakimi 14 dni
ta se v našem farovžu kaplan in župnik Nema-
tako pretepavala in metala po sobah, da so
vse kuharice in farovške dekle na pomoč in
je komaj pomirili. Preprič je baje zaradi tega
ostal, ker sta vsak svoje dekle napajala...
Če je, ako se kmetski fanti pretepavajo, ali
če gre je, ako se duhovniki po farovžu klof-
tajo in premetavajo zaradi babnic... Župnik
Brenčič je dal tudi 4. avgusta pri cerkvi raz-
pisi, da naj vsi farmani k njemu pridejo
da naj vso zbirco na enkrat plačajo. Pač
dobro ve, da je farška zbirca enkrat za vselej
razrejena, pa vendar bi rad vboge kmete na-
tibal.

Novice.

Kaj je „Štajerc“! Prvaško-farške lističe, ki
se skrivajo po ljubljanskih zakotnih luknjah,
ker prav malo briga, kaj je in kako dela naš
časopis. Ali nekaj odgovora jim le posvetimo. V
glavni zbornici je dejal poslanec Malik, ko je
delal brežiškega Benkoviča, da je „Štajerc“
slovensko pisan list, ki ga izdajajo Nemci.
Prvaški listi delajo zdaj ravno tako, kakor da
ni inšali beli smodnik... Ja zakaj se pa
nemirjate, vi rdeče-plavo-beli petelini? Ali
kaj doleže se niste vedeli? Mi vendar nismo
nigoli iti h hofratu Ploju ali Benkoviču ali dr.
Lindri ali Podgorcu, da nam da kapital, s ka-
terim bi začeli naš list. Nemci, pristni, pošteni
malajni Nemci so pričeli izdajati „Štajerca“,
ter so videli, kako seajo slovenski odrasleniki
slovenskemu ljudstvu kri in mozek! Sicer pa —
bodite tihi! Kdo pa je pričel, povsapeševal, po-
vabil in omogočil vso slovensko kulturo, znan-
stvo, industrijo itd? Ali ni delal Primuž Trubar
pod varstvom nemških vitezov? Ali niso nemški
učitelji, profesorji, učenjaki, velikaši pripomogli
slovenskemu ljudstvu do razvitka? Kaj sta bila
Bachmann in Valvasor? In danes? Ali so spi-
rali poljedelske prepotrebne knjige prvaški go-
spodje? Ali ni skoraj vse, kar je med Slovenci
razvitega, iz nemščine prevedeno? In indu-
stria, kar jo imamo na Slovenskem, ki usluž-
uje tisočere delavce, — ali ni nemška? Po-
gledite železne tovarne v Borovljah, Jesenicah,
v Zagorju, Trbovljah, Velenju, Hrast-
niku? Kakšna podjetja so uredili prvaški? —
Ljubko „strumpfabrik“, v kateri se zlorablja
vse leto otroke, — kakšni časopisi, v katerem
se napada lastne dobrotne, kakšno poli-
tično neumnost, s katero se slepari javnost. Kaj
bodele vi govorili, vi revčki, vi politični kra-
vavilj Kar je, to je plod nemškega
delala. In zato pravimo odkrito ter brez ovin-

kov: Res je, da so „Štajerca“ Nemci ustanovili,
kakor je res, da ima „Štajerc“ namen, spo-
prijažniti obe narodnosti! Tega pa se haj-
skači bojijo...

„Štajerc“ pa Kranjskem. Kolikokrat so
prvaški listi že pisali, da je naš list pri koncu
in vedno so se motili. Zastonj so bile vse kle-
rikalne nade, da ostavimo svoje delo. Zdaj pi-
sarijo ti listi in lističi, da se „Štajerc“ hoče
razširjevati in na Kranjskem. Strah in groza,
grom in peklo! Na Štajerskem je „Štajerc“ že
tolikokrat posvetil v krtove luknje prvaških
strank, na Koroškem je že tolikokrat prijel za
ušesa izsesalce ljudstva in hujšake, in zdaj —
strah in groza! — zdaj hoče „Štajerc“ še na
Kranjskem razvijati svoje izobraževalno delo.
To je pač hudo! To boli, to skeli! Ali —
prvaški bratci, vaše jokanje nič ne pomaga!
Kakor smo se razvili in razširili na Štajerskem
in na Koroškem, tako se bomo in na Kranj-
skem, kajti kazalci svetovne ure grejo naprej
in ne nazaj!

Babilonski stolp. Sovraštvo med kranjskimi
liberalci in klerikalci je že marsikaj nepričako-
vanega prineslo. Najnovejši pojav pa je razkol
v „Ciril in Metodovi družbi“. Tošolsko društvo,
katerega vzdržuje ogromna večina ljudstva
samega s svojimi krvavimi krajcarji, je bilo
doslej vedno v roki najtemnejših klerikalcev.
In kakor je bila klerikalna šola vedno le poneu-
malnica, tako je klerikalna družba več škoda
dovajala nego koristila. Klerikalizem ne
pozna izobrazbe za druge; — klerikalizem ne
potrebuje izobraženih ljudi, temveč duševnih
revežev, s katerimi dela lahko karkoli hoče; —
in zato je vplivala Ciril in Metodova družba na
slovenske svoje člane prilično tako, kakor
vpliva alkohol na živce človeka. Kdor se proda
in zapiše klerikalstvu, ta izgubi trdna
tla pod nogami, ta izgubi duševno ravn-
težje in pade v jarek nemarnosti ter zabi-
tosti... Vse to so posamezni člani Ciril in
Metodove družbe že davnej čutili, čeprav se
niso upali tega javno izreči. Kar je poštenega
v tej družbi, to je čutilo neznojni pritisk od
strani tistih farjev, ki so pokrili s svojimi kutami
delo te družbe. Kar je poštenega v Cirilovem
društvu, to je hrepenelo po osvoboditvi od po-
povske nadvlade. Rili in rili so ti posamezniki
liki krutom in — na zadnjem občnem zboru
Ciril in Metodove družbe, ki se je vršil 6. t. m.
v Bohinjski Bistrici, so bili klerikalci poraženi.
Klerikalci so hoteli v odboru edino svoje za-
grizene pristase, m. dr. za Štajersko dr. Toneta
Korošca, za Koroško dr. Brejca, Podgorca in
orglarja Grafenauerja, itd. Ali liberalci so bili
v večini in med burnimi psovkami na Korošca
ter Grafenauerja je prodrla lista neklerikalnih
poslancev. Po Grafenauerju, ki se je dal v to
našuntati od Korošca, in ki je sploh igral
vlogo neumneža, ki hodi za druge po kostanj
v ogenj, — so vložili klerikalci protest. Zdaj
vpijejo celo, da ne bodo več objavljali društve-
nih naznanil in so sploh tako hudi, da bi naj-
raje vse liberalce žive pohrustali... Nas veseli
vse to, ako ravno nimamo ničesar z napol ter-
cijalsko Ciril in Metodovo družbo opraviti. Veseli
nas to, kajti ako bodo družba v neernih rokah,
bode preje kaj koristila. Sicer pa se mora
že enkrat zjasniti: voda in ogenj se ne data
združiti, — kar je klerikalnega, na eno stran,
kar je neklerikalnega, na drugo! Hic Rhodus,
hic salta! Laži-edinost je pomenila vedno le
slepo pokorščino pred klerikalnim mogotcem!

Papež o duhovniški vzgoji. Ob priliki gene-
ralnega kapitla dominikancev poslal je sveti
oče pismo, v katerem je govoril o vzgoji duhov-
nikov. Med drugim je napisano v tem papeže-
vem pismu sledeče: — V pridigi naj raz-
tolmačijo duhovniki ljudstvu v jasnih, poljud-
nih besedah resnice svete vere in pred-
pise pravnosti. V pridigi naj se ne pečajo
za nekoristnimi špekulacijami, in naj izpustijo
duhovniškemu polju tuje predmete, ki di-
hajo po svetni duh in slepijo v blazne
nanke sveta znorele duhove... Ali borni bi bili
plodovi pridig, ako bi jih sleprejalo delo in
lepi vzgled. Čelo življenja duhovnikov naj bode
srečna mešanica trugosti proti
samemu sebi in ponižnosti, zavzemanja
za napredek pravičnih in usmiljenja
za grešnike. — Tako govori sveti

oče rimski papež! In naši duhovniki? Ali
pridigujejo „verake resnice“, kadar bobnajo za
volitev? Ali živijo po predpisih evanangelja? Ali
so ponižni, kadar pisarijo po svojih listih? Ali
so usmiljeni, kadar trgajo križe iz grobov?...
Ko bi sveti oče vse to videl, kajal bi se nad
svojimi nepokornimi podložniki!

Iz Spodnje-Štajerskega.

Klerikalna brezsrčnost. Iz Ragornice so se
čule zadnje dni govorice, da je ubil znani po-
sestnik Brenčič svojega hlapca. Te govorice niso
bile povsem resnične. Ali nekaj je le na tej
stvari. Poizvedovalni smo in izvedeli sledeče:
Franc Brenčič, znan kot zagrižen prvak
in do dnu duše črni klerikalec, ravna s svojimi
posli vedno tako surovo, da nikdo pri njemu
ne ostane. Panje in pretepava jih ter jim daje
grozno slabo hrano. France Brenčič bi bil sploh
vedno brez poslov, ko bi ne imel za prijatelja
prvaškega župana Brumena. Ta Brumen je od-
visen suženj Brenčičove družine in stori vse, kar
mu ta komandira. Da bi pomagal Francetu, dal
mu je kot posla občinskega reveža Reberca.
Naglašamo, da je dobival ta Reberc mesečno 2
gold. občinske podpore. Mož je bil že star in
izmozgan in čeprav ni bil lenuh, vendar je
težko delal. Brenčič je s tem revežem tako
ravnal, kakor so ravnali v času robote bogati
plemenitaži s svojimi podložniki. Vkljub temu,
da je dobival podporo in oblačilo od občine, je
bil vedno tepen, ker ni mogel vsako težko
delo opraviti. Opetovano je siromak jokal:
„Druge najde smrt, mene pa noče“...
Enkrat je revež zaradi surovosti od Brenčiča
odišel. Ali ker je župan Brumen Brenčičov pri-
jatelj moral se je vrniti in moral nadalje
peklenske muke trpeti. Par dni pred smrtjo,
ko revež že hoditi ni mogel temveč je po
štrih lazil, nabil ga je surovi Brenčič s
krampom. Ker so ljudje to opazovali, nalo-
žil je starčka na kolesnico in ga zvrnil v listjak;
kajti v gnilem listju je bila postelj reveža. Po-
tem je hotel siromaka v bolnico oddati,
kjer ga pa niso več sprejeli. Peljal ga je nazaj
in med tem ko je Brenčič baje v krčmi popival,
ležal je umirajoči trpin na vozu. Vroče solnce
se je nanj upiralo, pomagal pa mu nikdo ni,
dokler ni prišla smrt in mu za vselej pomagala.
Taka je torej ta zadeva. Oblast vodi preizkavo
in upamo, da bode zadela klerikalnega brezsr-
neža občutljiva kazen. Takšno je „krščanstvo“
klerikalcev! Kaj neki pravi oče Brenčič k temu?
Med volitvami so Brenčiči tako agitirali. Zdaj
pa se kaže njih krščanstvo v pravi luči! Ljud-
stvo je splošno razburjeno in zahteva, da se
Francetu Brenčiču povrne, kar je storil po-
kojnemu siromaku... In še nekaj naj omenimo
pri tej priliki. Župan Brumen je vedel
jako dobro, kako se godi revežu. On je tedaj
odgovoren za to zverinsko surovost! Saj
je prisilil nesrečnega starčka, da gre nazaj k
Brenčiču in se pusti pretepavati par dni pred
smrtjo. Soodgovoren je župan Brumen za dej-
stvo, da je bil revež s krampom tepen, namesto
da bi se mu podelilo svete sakramente! In še
več: Občina vzdržuje tudi neko vbogo, malo
šolarico. Tudi tega otroka je izročil
župan Brumen Brenčiču, ki dobiva zanj
denar. Otrok mora od 7. ure zjutraj do 11. ure
zvečer delati in učiteljica mora v šoli otroka
spati pustiti, ker je dekle izmučeno in
vtrujeno. Mi zahtevamo odločno, da od v zame
župan Brumen takoj tega otroka surovežu
Brenčiču! Drugače bomo našli pot, da ne
zraste Brumen-Brenčičovo drevje v nebesa...

Zopet laž. Prvaški listi pišejo o nekem
Jože Mavrinu iz Lokavca pri Ljutomeru, ki je
bil baje obojen zaradi goljufije. To ni nič no-
vega, — goljufov je po celem cvetu žalibog
dosti. Ali prvaški listi pisarijo, da je bil ta
Mavrin naš dopisnik. K temu povemo le to-le:
Leta že nimamo ničesar opraviti s tem člove-
kom! Dokler je bil Mavrin naprednjak, toliko
časa je bil tudi pošteni. Ali ko je postal ne-
zvest naši stranki in je našel v prvaški tabori,
v tem hipu je postal tudi slepar. Pač umevno!

Gornjeradgonski okraj in „Laži-Gospodar“.
Velezaslužni načelnik gornjeradgonskega okraja,
g. Franc Wratschko nam piše: — Bliža se čas
okrajne volitve in „Slov. Gospodar“ stopa vsem
lažem naprej; v katji podobi se prikazuje „Evi-

nem možem", kakor se imenujejo klerikalci in jim kaže zlato jabolko „slovenstva“; to jabolko, ki ga priporočata Ploj in Korošec, bode vse srečne in bogate naredilo... Kdo je kriv sedanjega nemira v našem okraju? Med drugim gosp. minister Bienert! Zakaj ni bila okrajna volitev že pred enim letom razpisana? Jaz se nisem bal za moje načelstvo, drugače bi ne bil podpisal vaše želje, da se sme voliti še po starem zistemu. Imel sem že dalje časa mir od teh po Ploju našuntanih „Evinih možov“, ki spadajo k Ploju, kakor Ploj k njimi in so deviško čisti kakor sam Ploj. Ali zdaj se je zopet rodila kača laži v Radencih, katera se prikaže svojim ljubljencem večkrat v „Gospodarju“ in na skrivnih sejah, ki zna tako urno razširjevati obrekovanja in bi poklala Nemce, ako ravno se na drugi strani Nemcem prilizuje, da bi zamogla od njih kakšni grošček prislužiti. Radenci me razumejo, ker tam so že imeli „konzumno društvo“, so zaklali eno kosmato kravo in pošiljali smrdeča jajca na Nemško, dokler ni vse skupaj zasmerdalo in je, kakor se pravi, „prasca s pipo šla“. Tako hočejo gospodariti tudi v okrajnem zastopu! — Le pogledjte, kaj piše „Gospodar“ v štev. 39. Ne bodem se jezil prehujoč tega lopovskega lažnika, ki je napisal „Gospodarjevo“ laži. „Gospodar“ se bode imel itak pred sodnijo za svoje obrekovanje zagovarjati. Jaz za sojo osebo imam v rokah zapisnike, iz katerih se lahko jasno pokaže vse moje 17 letno (ne 15 letno) delovanje kot načelnik v okrajnem zastopu! Vse, kar piše „Gospodar“, je nesramna laž. Ne bodem odgovarjal na te laži; kajti ako srečaš lopova, ki ti vrže kamen, pustiš ga zapreti, ne pa da bi se z njim prepiral. Le nekaj naj povem! To je stvar glede tistih 200—300 K voznine za prodec, katerega so zlicitali trije radinski kmeti s pogojem, da se mora prodec odsejati in polne kupe navoziti; meni je bilo zato, da se ne bi naredilo kakor lansko leto, ko so večinoma le pesek, ne pa kamenje navozili; zato so se tudi pri izplačevanju zavezali, da navozijo pozneje še nekaj kupov, samo da denar dobijo; ali nič se ni storilo, — zato pa letos ne dobijo preje denarja, dokler ne popravijo svoje nemarno delo. — Lažnjivi „Gospodar“ očita okrajnemu odboru tudi naraščanje okrajnih doklad. To je naravnost nesramno! Od nekdaj že so bile v okraju 20% doklade, tako tudi od leta 1890 do 1894. Za leto 1895 se je dvigalo 18% doklade in se je zidalo novo cesto, ki je merila 13 kilometrov v dolžini. Leta 1896 se je dvigalo 17% in to tako dolgo, dokler se ni uredilo zemljiški davek. Z ureditvijo zemljiškega davka se je plačalo v okraju za 10.000 gold., to je 20.000 kron davka manj ko popreje. Samoumevno so se morale valed tega doklade povišati; zvišalo se jih je na 20%. Vsed davčnih odpisov valed toče in povodenj se je zvišalo doklade na 27%. Od tega časa sem so znašale doklade vedno 20%. Letos pa se je zopet odpisalo davka valed trtne uši in zato smo morali zvišati doklade na 27%. Koliko okrajev pa je, ki imajo samo 27% doklade?! In pri temu je še omeniti, da prejšnji zastop ni nikdar subvencij dajal, k večjem 140 K konjskih premij. Zdaj pa se mora vzdržati okrajne ceste; le za vremensko streljanje se izda 4—5000 kron. Takšno gospodarstvo je pač vzorno in se tisto lažnjivo farško motovilo, ki nas opravlja, le v javnosti smeši. Tako se obnašajo ti isti ljudje, ki bi radi gospodarili v okrajnem zastopu! Drugače pa se plača zdaj vsakomur, kar ima dobiti. Iz zapisnikov se tudi dokaže, da je nevarnost, da bi moral okraj tistih 40.000 K plačati, odstranjena in da nikdo ne more več za to plačilo terjati; tudi ko bi se to zgodilo, bi deželni odbor ne dovolil plačati. Smelo trdim: Naš okraj bi imel danes najmanj 80.000 K dolga, ako bi se jaz sam ne briga za te reči; za železnico bi se moralo plačati 40.000 K in za cesto od sv. Lenarta čez Steinhof na Nemško tudi najmanj 40.000 K ker je bila cesta preračunjena od deželnega odbora na 45.000 K. Tako stoji stvar in to so moje zasluge, s katerimi se ne baham, katere pa vržem svojim obrekovalcem v obraz! Le psujite me „odpadnik naroda“ in „pokorni sluga Kodolicha“ ter „nemčur“. Sluga slovenskih hujskačev in

klerikalnih tatov tuje časti, ki blatijo poštene ljudi po ničvrednih časnikih, — to pa še nisem in ne bodem! Jaz sem star Slovenec, nikdar pa ne novoslovenski prenapetež; jaz ljubim le mir in pravico in drugega ne more nikdo od mene doseči, ne po nemško ne po slovensko. Tudi se ne bom žalostil, ako ne postanem več načelnik. Saj vi hlapci Plojevi in hujskači Koroščevi ne bodele gotovo ne okraja 17 let vodili! Na primerni odgovor na vse druge laži, ki se ne tičejo moje osebe, temveč časti celega zastopa, naj se umazano dopisunče pripravi. Zg. Radgona, avgusta meseca 1907. — Franc Wratshko.

Benkovič — mučenik. V starem veku je dal paganski cesar Neron navezati kristijane na kole in jih sežgati kot žive baklje. Približno tako se muči našega vrliga državnega poslanca dohtarčka Benko-Cvenkaniča. Brez šale! Mož je v velikanski nevarnosti. Farški listi poročajo, da ga je hotel nekdo napasti in to z „nevarnim orožjem“. Kdo je ta nekdo, se sicer ne ve, — ali gotovo je naročnik „Štajerca“, kajti le ti hudobni naprednjaki bi radi Benkoviča umorili. Kakšno je neki tisto „nevarno orodje“? Gotovo je to kakšni „fičfač“ ali pa „frača“, s katero streljajo pobje vrabce... Ali brez šale: Benko-Cvenkanič je „mučenik“! Mi bi se sicer prav nič ne čudili, ako bi prijel Benkoviča za udesa eden tistih kmetov, katerim je ta prvaški advokat za 6 vrstic pisma čez 4 K računal. Ali zaradi tega ni postal Benkovič mučenik. Ampak iz političnih vzrokov... Dragi črnhi! Napravite krono iz trnja in kopirj ter jo posadite na mučeniško čelo Cvenko-Benkoviča!

Občinske volitve v Stopercih se vršijo 19. t. m. Že zdaj se bije ljudi boji med napredno in klerikalno stranko. Župan Štefan Jus, poštenjak od pet do glave, je postavno volilne imenike vsakemu na ogled razpoložil. Postavna reklamacijska doba je potekla in zadnjih 8 dni nima nikdo več pravice, imenik pregledovati ali pa tam celo kaj popravljati. Vodja klerikalcev Ignac Vrabčič pa si dovoljuje vse že čez mejo segajoče netaktnosti. Tako je dne 11. t. m. z Jernejem Škrabl in Miko Lampret v d r l v ž u p a n o v o p i s a r n o, ko ni bile ne župana, ne njegove družine doma. Hiša sicer ni bila zaklenjena, ker so županovi otroci za hišo živino pasili. Dotična soba ni samo pisarna, temveč tudi stanovanje, v katerem ima župan svoje zasebne reči, denar itd. V to sobo je vdrl Vrabčič s svojima čednoma tovarišoma ter je vse občinske akte pregledoval in iz volilnega imenika volilce v svrhu agitacije prepisaval. Po svoji volji je gospodaril v županovi sobi. Hčerka g. župana je slišala ropot, prišla gledati in je vidila to druhal. Istotako je to slučajno vidil g. nadučitelj Jak. Zwirn. Mi svetujemo g. županu, da si nabavi hudega psa, ki mu bode sobo pred takimi ljudmi čulval, o katerih se ne ve, s kakim namenom vdirajo v tuja stanovanja. Kajti tako postopanje presega že vse meje in bikovka bi bila najprimernejši odgovor! Tako „agitirajo“ prvaški hujskači. Volilci! Ne pustite se zapeljati od takih ljudi, temveč volite napredno!

Takšni smo klerikalci! Kaplan J. Luskar v Št. Ilju se je vendar s svojo surovostjo opekel. Poročali smo svoj čas, da je ta klerikalni bojevnik in znani popravar povabil starega Valentina Hundeka v farovž, zaklenil za njim vrata in ga s palico hudo pretepel. Pri tem pobalinskem činu je izustil kaplan besedo: „Takšni smo klerikalci!“ Hundek pa je suroveža v farški suknji tožil. Pri obravnavi je bil kaplan Luskar o b s o j e n na 140 K globe odnošeno 14 dni zapora. Tako, fantek! Za enkrat imaš dosti!

Iz Zavrča se nam poroča: 5. avgusta je posetil ekscelencja grof Clary pl. Aldringen našo občino, da pregleda nezmerno po toči povzročeno škodo. Pri celi stvari je le nekaj čudnega. Namesto da bi se namreč g. namestnika korporativno sprejelo, ni prišel niti eden občinskih odbornikov, da bi se mu poklonil. Tudi g. c. k. namestniku se je to zelo čudno dozdevalo. Krivda te nemarnosti leži v občinskem uradu, ki je vedlo, da pride namestnik in ki ni nikomur niti ene besedice o temu povedalo. Mi prosimo ekscelencjo grofa Clary, naj blagovoli to netaktnost oprostiti in naj s vsimi močmi deluje,

da se tako hudo prizadetemu ljudstvu pomaga.

Sejmi z žrebetami se bodo vršili, kakor smo že poročali, v Ptuju na dne 4. in 11. septembra, 2. in 16. oktobra, 6 in 25. novembra. Kupci so kupovali doslej deloma na Ogrskem. Naši kmetovalci pa so zopet svoja žrebeta na Ogrsko prodajali. Tako so pravzaprav naši kmeti na Ogrskem naša žrebeta kupovali; lep kos dobička pa so vtaknili Madžari v žep. Na drugi strani so bili kmetovalci dostikrat tudi opušteni, ker niso vedli cene žrebetov. Zatorej se ti novi sejmi v Ptuj, ki bodo obenem sejmi z govedo, konji in svinjami, velevažnega pomena. Opozarjamo kupce in prodajalce, naj s jih mnogoštevilno udeležijo.

Kmečki zbor v Gradcu. Dne 15. septembra tega leta ob 10. uri predpoldan vrši se v Gradcu veliki kmetijski zbor (Banerntag) to je zborovanje vseh zavednih kmetov Štajerske boje izjeme narodnosti in političnih strank; vabljeno so torej Nemci, Slovenci, liberalci kakor klerikalci. Namen tega zborovanja je, vse štajerske kmete med seboj sprijazniti in jih h skupnem postopanju v gospodarskih zadevah pripraviti. Kot govorniki so prošeni deželni in državni poslanci brez strankarskih razločkov. Za Spodnje Štajerce posebno važen referat „Domača Ignarija“ leži v prav dobrih rokah; sam proboritelj na tem polju kakor tudi na polju odstranjenja zemljiškega davka, znani posestnik g. Franc Girstmayer govoril bode o tem. Organizirani kmetje Srednje in Gornje Štajerske bodo v ogromnem številu tega zborovanja udeležili in bilo bi toraj tudi želeži, da bi se i Spodnji Štajerci po možnosti udeležili. Samoumevno je, da bodo govorili iz praktičnih vzrokov nemški; govorilo pa se bode po vsem taktu da bode vsak nekoliko nemščine zmogel kmet lahko razumel; in takih je pri nas še vedno precej. Razven tega pa bodemo Spodnji Štajerci vse povsod skupaj in lahko še eden drugemu nezastopljeno raztolmačili. Po zborovanju bode skupni obisk jesenskega sejma (Herbstmesse) in tamošnje zanimive razstave goveje živine. Pri tej razstavi bode zastopanih 5 najbolj razširjenih štajerskih pasem z 120 govedi. Pripravljalni odbor je po moči pripravljen vsakomur ustreči in je preskrbel da bodo udeleženci imeli na vseh štajerskih železnica h ugodnost se za pol cene h zboru in nazaj peljati; razven tega se namerava tudi skupno prenočišče (Messenquartier) preskrbeti. Merodajni krogi se že danes prosiijo da pripravne kmete na ta važni zbor štajerskih kmetov opozorijo in jih k udeležbi vabijo. Natančnejše bodemo od časa do časa še priobčili.

Sejem v Radgoni. Letošnji sejem sv. Lovrenca je bil dobro obiskan. Prignalo se je 571 konj, 331 volov, 637 krav in 47 mlade živine. Cene so bile visoke.

O glavarju Vistarinju so pisarili po ošabnem Benkoviču nahujskani prvaški listi toliko, da bi človek res vse mogoče mislil. Zdaj se je preiskava vstavela in pričeli so lagati, da je Vistarini pobegnil v Ameriko. Pa tudi to ni res. Vse je laž, kar so hujskači trdili. Tako se krade poštenje —

Pogorelo je skladišče g. Rakusch v Celju. **Nesreča.** Pri šolski zgradbi v Mariboru se je podrla nekaj zida in vrglo 3 delavcev v globočino. Zidar Karl Senekovič je bil takoj mrtev; zidar Ludvik Krainc in delavka Nela Gaiser sta bila težko ranjena.

Smrt v ognju. Pri grobokopu Kaloch v Stendencih pri Mariboru je pričelo 9. t. m. goreti. V plamenih je bila 65 letna svakinja Kalocha zadušena in je zgorela. Škode je nad 6000 K, polovica je pokrita z zavarovalnino. Pri požaru so pomagale požarne brambe iz Maribora, Pobrežja, Rodvine in Pekinga.

Iz Drave je potegnil knjigovodja Larentschitsch v Ptuju pekarskega učenca M. Gestana, ki bi kmalu utonil. Rešitelj se je pri temu na glavi težko poškodoval.

Ustrelil se je na pokopališču v Pobrežju pri Mariboru posestnikov sin Karl Kremer. Pretekli petek so pokopali tam njegovo ljubico, ki se je zastrupila. Kremer je težko ranjen.

Ufonil je v Zabajaku pri Ptuj 2 letni fantič mlinarja Antona Kekeca. Kakor znano, so klerikalci moža hudo napadali.

Požar. V Šmitsbergu pri Slov. Bistrici je

aga! Jakor 18. obra. kem. na cupci se do drugi ehar. j so sejmi po- j se abra se v to je brez ljeni leri- rske nem viti. avni dnje zga- obo- od- tnik rga- i se lele- se i mo- zro- tako met pre- jerci emu- pade (ase) rine. raz- mur- meli za tega sen- nes- zbor ežbi časa

Lo- 571 ine. fab- iko, e je Vi- res. se

lju. se glo- koj- eža

stu- eti. cha K. aru Po-

an- M. pri

pri

ekli

se

da je hipoma bila mrtva; niti za poznati ni bila več, tako se ji je glava raztreščila. Čudno! Njeno mati je pred par leti odnaka usoda zadela — in še več — komaj par korakov oddaljeno od kraja, ker je hčer smrt našla.

Požar. V Rehpergu je pogorela fabrika za papir in celulozo. Pogorelo je tovarniške poslopje s postranskimi hišami. Požarni brambi iz Miklavchofa in Žel. Kaplje sta prepričili večjo nesrečo. Ali škoda je velika; vendar pa je fabrika zavarovna.

Od manevrov. Iz sv. Petra pri Celovcu se nam piše: 10. t. m. dospeli so sem dragonerji štev. 5 iz Dunajskega Novega Mesta, ter ostanejo tukaj do časa, da se bode manever izvršil. Vse hvala vredno, kako se lepo obnašajo slovenski fantji v tujini. Kakor mi je eden podčastnikov zagotovil, da je to posledica tega, ker bivajo že dalje časa med samimi Nemci, kjer se lahko lepega vedenja naučijo. Tudi tukajšno občinstvo je zelo zadovoljno s slovenskimi fanti. Celovec: 13. t. m. odmarširal je 17. pešpolk od nas na manever proti Mariboru in bodo ostali vojaki iz garnizije do 8. septembra t. l. Ljudstvo zelo pogreša vrle slovenske fante. Bog daj, da se zdravi vrnejo.

Mrtvega našli so gostilničarja Šimon Deixelberger iz Grabja. V gozdu ga je zadela kap.

Smrtni padec. Na nizkih Tavrach v bližini Malnice je padel neki delavec iz skalovja ter bil takoj mrtve.

V Dravo je skočil posestnik Hauser iz okolice Paternjona. Pred kratkim mu je vse pogorelo. Mrliča še niso našli.

Sejmi na Koroškem. 2. avgusta je bil v Sp. Dravogradu živinski sejem. Prignalo se je 512 volov, 327 krav, 102 telc, 4 koze, 2 konja, 4 telet. Promet je bil zelo živahen, cene trdno ednake. Kupcev je bilo veliko iz Labuda, Štajerske in Moravske. — V Rojah je bil živinski sejem 26. julija. Prignalo se je 152 volov, 42 krav, 10 telc, 12 ovac, 1 koza, 17 telet. Promet je bil dober in cene lepe. Kupci so prišli iz Koroške in Češke. — 5. avgusta je bil živinski sejem v Črni. Prignalo se je 60 volov, 35 krav, 10 telc, 177 ovec, 8 koz, 2 konja, 5 telet. Promet je bil lep in tudi cene ne preslabe.

Utonil je v okolici Borovelj kovač Josef Schütz. Kopal se je z drema tovarišoma, ki ga nista zamogla rešiti.

Po svetu.

Ruski tatovi. Glede razmer na sibirski železnici je bila postavljena posebna komisija. Ali ta komisija je sama poverila čez 10 milijonov rublov. Postavili so pač kozla za vrtnarja.

Iz črnega tabora. V Nisemni na Sicilskem je hotel duhovnik Avila svojo lastno svakinjo posiliti. Ker se je branila, jo je skušal zadaviti. Švinjarja v kuti so zaprli.

Kmetje in orožniki. V vasi Kale na Dalmatinskem je prišlo do pretepa. Prišli so orožniki. V boju je ranil orožnik kmeta Mislov. Nato je napadel orožnika 80 letni oče ranjenega; tudi ta je bil težko ranjen. Zbrala se je potem cela vas, da bi se maščevala nad orožniki. Prišlo je do groznega boja v katerem je bilo 8 kmetov ranjenih. Mislov je že umrl.

Kmet in avtomobil. V svojem listu pripoveduje štajerski pisatelj Rosegger sledečo zanimivo povestico: „Mi psujemo in proklinjamo, ako nas na cesti nadleguje avtomobil; neki kmet iz moje vasi je stvar boljše naredil. Resno je korakal kmetič v nedeljski obleki po blatni cesti, ko zapazi pred seboj avtomobil. Hitro vzdigne dežnik in maha na vse pretege, da bi avtomobil vstavil. Voznik je mislil, da mu preti nesreča; zato prične počasi voziti in se je končno pri kmetu vstavil. Vprašal ga je, kaj da je. „A nič hudega“, pravi kmet; zahvalim se Vam samo prav lepo, da ste tako počasi vozili; drugače bi mi mojo obleko oškropili. Zdaj pa se le naprej peljite.“ S temi besedami odkoraka kmetič.

Ljubi „Štajerci!“ Nekoč je stari fajmošter izpraševal razna vprašanja iz katekizma pri delitvi spovednih listkov. Naposled je še vprašal: kaj je največji čudež v sedanjem času na svetu? Ker dolgo nihče nič ne odgovori, se zadere iz enega kota stari naročnik „Štajerca“: „Gospod fajmošter; to je, mislim največji čudež, ako bi vi kateremu izmed nas rekli, da more pogrebne stroške plačati do prihodnje sobote, a on bi jih pa že prinesel prvi četrtek in bi Vam se dal po vrhu tringelt.“

Književnost in umetnost.

„Skaterimi sredstvi je mogoče kmetovalcu pridelke svojih travnikov in deteljišč pomnožiti? (Spisal Andrej Drogenig, kmetovalec in poročevalec za varstvo rastlin c. kr. poljedelskega ministerstva.) Ravno kar je izšla ta zanimiva knjižica vrliga našega Drogeniga. Knjižica obsega 15 strani in 5 slik ter je strokovnjaško spisana. V poljudnih besedah razpravlja uspehe poizkusov na posestvih 10 gospodarjev. Knjižica govori nadalje o obdelovanju travnikov v splošnem, o pridelanju krme na njivah, o nakupu itd. Pečali se bodemo s knjižico še posebej. Za danes pa že čestitamo g. Drogenigu za lepe uspehe, ki jih je dosegel na gospodarskem polju s pridnim svojim delom. Kdor se zanima za knjižico, temu jo g. Drogenig, gospodar v Kačjem Dolu pri Podplatu, gotovo rad pošlje, ako se mu preje marke pošlje.

Gospodarske.

Kmetje, napredujmo nekoliko bolj naglo! Človeku je že prirojen, da misli o sebi, kar le more dobro. Saj pa je tudi popolnoma res, da je najtežje spoznavati samega sebe. Ravno za to pa, ker misli večina naših kmetov, da bi ne znal pod danimi razmerami nikdo boljše gospodariti, napredujemo pri nas v kmetijstvu jako počasi. Dasi tudi se nahajamo v sredini Evrope, smo vendarle še daleč celo za nekaterimi neevropskimi narodi, kar se kmetijstva tiče. Pri nas kmet samo ječi pod težo bremen in si noče pomagati. Mi smo se tako močno oprijeli starih navad, katere pa niso za današnje čase, da se jih ne moremo in ne moremo iznebiti. Kako drugačni so n. pr. amerikanski kmetje! Tudi v Ameriki je pomanjkanje delavcev in tudi tam ni dežela, po kateri se cedi med in mleko. Kakor pri nas, morajo se tudi v novem svetu bojevati kmetje proti raznoterim sovražnikom in težkočam. Toda oni jih premagajo, ker so delavni in, kar je poglavitno, podjetni. Tam seveda ne boš videl kmeta, ki pleje in osipa turščico z ročnim orodjem. Parni in električni stroji opravljajo, kar delajo pri nas ljudje in živina. Amerikanec ima glavo na pravem mestu, zato izkorišča moči, ki mu jih v obilici nudi brezplačno mati narava. Zato pa obdeluje v Ameriki po 200 orlov zemljišča in še več samo ena družina. Pa kaj bi govoril o Amerikancih, ki so tako daleč! Poglejmo rajši nekoliko v bližnjo Švico in primerjajmo jo z našimi gorami! Naravne razmere so približno enake; kak stranski razloček pa je v blagostanju! Tam bogastvo, pri nas revščina! To pa vse radi tega, ker obdeluje švicarski kmet vse drugače svoje travnike in pašnike kot naš kmet in ker se pazi v Švici na živinorejo mnogo bolj, nego pri nas. Tam se dela z glavo — pri nas po stari navadi. Z veseljem pa moramo priznati, da se je pričelo zadnji čas tudi pri nas nekoliko bolj napredovati. Že mnogo jih je, ki priznavajo, da ne pridemo po dosedanj pot do rešitve, in da je potrebna temeljita preemba. Koliko jih nam je n. pr. zagotovilo, da je vse resnica, kar pišemo v našem listu, če pogledamo pa na njihovo posestvo, najdemo presneto malo izkoriščenih naših nauk. Zagotavljamo vas, dragi čitatelji, da nas bo bolj veselilo, ako se boste po dobrih naukih ravnali, nego da jih boste hvalili. Ne rečemo sicer, da ne dela nikdo, kakor v listu svetujemo, toda premalo je takih gospodarjev pri nas in zato napredujemo prepočasi. Kmetje! Če ste spoznali kak nauk kot dober ravnajte se po njem. Ne odlašajte preveč z rešitvijo. Potem se bo reklo o vas, da napredujete. Valed revščine, ki je nastala radi dolgotrajne brezbriznosti, res ne more vsakdo tako delati, kakor bi rad, toda mnogo je reči, ki se dajo brez posebnih stroškov popraviti. Vzlasti svetujemo našim revnišim kmetom sledeče popravke na kmetiji: zboljšanje hleva in gnojšča, zboljšanje in gnojenje travnikov, pridelovanje več krme, naprava sadovnjakov in vinogradov, vrtnarstvo, odpiranje pri vzgoji živine, vzlasti pa uporabo boljšega kmetijskega orodja. Vse svoje posestvo ravnajte tako, da bodemo čim več dela opravili z živino in uporabljali čim manj delavskih moči. Kako je treba to delati, o tem smo že večkrat pisali v našem listu. Kdor

je